

ИЗХ. № 0В-00-04/10.5.2017

ВСС - 6403

10-05-2017

ДО

ПРОКУРОРСКА КОЛЕГИЯ НА

ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА ПРОКУРОРСКАТА КОЛЕГИЯ,

На основание чл.29и, ал.2 от Закона за съдебната власт и чл. 20, ал.1 от Правилата за провеждане на избори за членове на Висшия съдебен съвет (ВСС) от съдиите, прокурорите и следователите, представяме следните въпроси към всички 13 кандидати, номинирани за членове на ВСС от квотата на прокурорите – Борислав Сарафов, Галина Стоянова, Георги Кузманов, Гургана Мутафова, Даниела Машева, Евгени Иванов, Ивайло Медарев, Магдален Маринов, Мери Найденова, Огнян Дамянов, Пламен Найденов, Пламен Марков, Ясенка Шигарминова:

1. Смятате ли, че към настоящия момент България е изпълнила изискванията по 6-те показателя по Механизма за сътрудничество и проверка (Cooperation and Verification Mechanism) и наблюдението следва да отпадне?

2. С решение на ВСС по протокол № 53/13.12.2012 г. бе създаден Граждански съвет към Висшия съдебен съвет. Според Вас, необходимо ли е Гражданският съвет да продължи дейността си по този начин и занапред?

3. По какви въпроси изобщо ВСС следва да работи с неправителствения сектор – включително организации извън Гражданския съвет?

4. Намирате ли за последователна политиката на този Висш съдебен съвет при избора на административни ръководители в органите на съдебна власт? Считате ли, че тези назначения се основават само и единствено на законовите изисквания и качествата на кандидатите или има и други фактори?

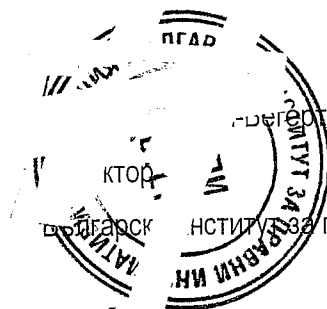
5. Можете ли да дадете ясен пример за приложима и ефективна антикорупционна мярка в съдебната власт?

6. Какво е мнението Ви за това бюджетът на съдебната власт да се изготвя на принципа на програмното бюджетиране?

7. Тази година се навършват 25 години от Европейската конвенция за правата на човека в България. Съгласно чл. 130а ал. 2, т. 3 от Конституцията пленумът на ВСС "организира квалификацията на на съдиите, прокурорите и следователите". Ако бъдете избран за член на ВСС, какво ще направите за повишаване знанията и квалификацията на магистратите и в частност на прокурорите и следователите относно познаване практиката на Европейския съд по правата на човека?

10.5.2017 г.

С уважение,

Председер

Български институт за правни инициативи

ВСС - 11/32

22-10-2017

ДО
ПРОКУРОРСКАТА КОЛЕГИЯ
НА
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

Отговори на Гергана Найденова Мутафова, кандидат за избран член на ВСС, на въпроси, поставени от Български Институт за Правни Инициативи.

1. Смятате ли, че към настоящия момент България е изпълнила изискванията по 6-те показателя по МСП и наблюдението следва да отпадне?
 - МСП не е политика и не е инструментариум за политика. В последния юбилеен 10-годишен Доклад на ЕК е дадена една много добра оценка за развитието на България и затова, че в страната ни е налице един непрекъсваем процес по осъществяване на реформата. Отчетен е напредъкът в работата на Прокуратурата по делата за корупция, както и трайните резултати, постигнати от специализираната прокуратура, вследствие подобряване на нейния капацитет. Посочени са някои слабости, за преодоляването на които следва да се ангажират всички институции, свързани с работата по съдебната реформа. Илюзия е да смятаме, както че МСП може да отпадне от само себе си без нашата активна работа по преодоляване на заложените недостатъци в работата ни, така и че това може да се случи единствено и само с полагането на целенасочени усилия в тази насока от страна на ПРБ. През настоящата година всички държавни органи, начело с Парламента, следва да се фокусират върху осъществяването на Препоръките, с цел ако не този, то поне следващия Доклад по МСП да е последния за страната ни.
2. С решение на ВСС по протокол 53 / 13.12.2012 бе създаден Граждански съвет към ВСС. Според Вас, необходимо ли е ГС да продължи дейността си по този начин и занапред?
 - ГС към ВСС се сформира с цел гарантиране на открито и ефективно участие на гражданските и професионалните организации при формулирането на стратегиите за реформи в съдебната власт, както и за осигуряване на обективност при техния мониторинг. Ерго, съществуването на ГС би могло да се изпълни с реално съдържание и полза единствено и само, ако е налице интерес от страна на неправителствения сектор, работещ в областта на съдебната реформа и правото, да взаимодейства със Съвета по разработването на политики в областта на правото и оценката на тяхното въздействие. Т.к. във въпроса на БИПИ се съдържа известен елемент на оценка, бих могла да посоча, че подобряване на дейността на ГС при следващия ВСС зависи изцяло от активността на организациите, които членуват в него и доколко те намират нужда и полза от едно такова взаимодействие със Съвета.
3. По какви въпроси изобщо ВСС следва да работи с неправителствения сектор-включително организации извън Гражданския съвет?

- ВСС следва да работи с абсолютно всички граждански и професионални организации, чиято експертиза в дадена област на правото би могла да подпомогне дейността на Съвета по разработването на стратегии и политики за развитието, както на реформата в съдебната власт, така и въобще на дейността му по същностните му правомощия по управлението на финансовия и човешки ресурс на съдебната система.

4. Намирате ли за последователна политиката на този ВСС при избора на административни ръководители в органите на Съдебната власт? Считате ли, че тези назначения се основават само и единствено на законовите изисквания и качествата на кандидатите или има други фактори?

- Очевидно е, че изборът на един или друг административен ръководител, след като той се е състоял, е бил законен и отговарял на законовите изисквания за съответната длъжност. Тук въпросът, чието обсъждане се търси, е как и въз основата на какви критерии ВСС предпочита едни и не избира други кандидати за административни ръководители. При избора на ръководители в съдебната система и през този мандат на ВСС, и през предходните е била налице непоследователност и непредсказуемост на политиката на оценка на качествата на кандидатите. Това създава усещането в общественото пространство и магистратите за наличието на други, скрити критерии, на които един избор е подчинен. Това е така т.к. Съветите, а и политиката на законодателя през годините се е лутала, често поставяна под натиск от различни НПО и професионални организации, каква е правната природа на административния ръководител. Пръв измежду равни - без нуждата да притежава никакви допълнителни знания и умения освен да пише „най-добрите“ обвинителни актове или мотиви към присъди или - професионален юрист с мениджърски познания по управление на човешки и финансов ресурс. Именно по тази причина назад в годините наблюдаваме превратна практика относно това може ли един прокурор да стане ръководител на съд или обратно, може ли от подолен ОСВ магистрат да стане ръководител в по-горен, по какъв начин да се цени опитът в предходен мандат на ръководител. Тръгването по посока на предпоставянето на все повече и повече ограничения за това кой може и кой не да бъде административен ръководител и създаването на нагласи сред магистратите, че тази работа е недостойна, неморална и само за приближени на членовете на ВСС, доведе до пълна девалвация на авторитета на административните ръководители и нежелание на редица почтени колеги да кандидатстват за тези длъжности. Ако политиката на следващия ВСС продължава в тази посока, много скоро ще се наложи да се предприеме законодателно изменение, в което ръководителите на съдилищата и прокуратурите да се избират на общо събрание измежду магистратите в района на ротационен принцип за 6 месечен период. Която промяна сама по себе си ще даде естествено решение на редица проблеми по непрекъснатите обвинения в лобизъм, които се отправят към ВСС и скандалите, които генерират някои избори на един или друг ръководител в съдебната власт. И вероятно ще постави на сериозно изпитание правораздаването като цяло.

Личното ми становище е, че за да се прекрати това усещане за непоследователност в претеглянето на тежестта на едни или други качества, необходими, за да бъде избран един магистрат за ръководител, следва ВСС да реши какви резултати се очакват от един ръководител и да обвърже търсения ефект с нужните знания и умения за постигането му. Да има смелост и воля да не се поддава на натиск от страна на различни организации, работещи на плоскостта на кадрването в съдебната власт с неясна цел и да носи отговорност за своите решения.

5. Можете ли да дадете ясен пример за приложима и ефективна антикорупционна мярка в съдебната власт?

- Една съдебна система е добре функционираща и се ползва с доверието на гражданите, когато осигурява еднообразност на процедурите и равен достъп до правосъдие; има предвидимост на решенията си – постановени въз основа на закона, фактите по делото и вътрешното убеждение на магистрата и това се извършва в разумни срокове. Антикорупционните мерки, които съм обсъждала в моята концепция са насочени по-скоро да предотвратяват корупцията, а не след това да търсим начини да я наказваме и са елемент от начините за преодоляване на усещането на българските граждани за безнаказаност.
- Намирането на трайно решение на неравномерната натовареност на прокурорите. Разширяването на правомощията на прокуратурата в новия НПК от 2006 г. с функции и отговорности, с цел повишаване на качеството на разследването доведе до обратен ефект. Намали се мотивацията и отговорността на разследващите органи, в големите прокуратури прокурорите работят по стотици дела и преписки години наред. Нужно е разработването на нова наказателна политика и оценка на действието на нормативните актове към настоящия момент в посока освобождаването на наказателното правораздаване от посегателства с ниска степен на обществена опасност. Налагането на наказания по административен ред е по-бързо, по-евтино и би трябвало да се предпочете във всички случаи, когато постигането на целите на наказанието и защитата на правата на гражданите биха могли да се осигурят достатъчно ефективно. Това ще позволи на прокурорите и разследващите органи да концентрират усилията си върху деяния с висока степен на обществена опасност и ще повиши качеството на разследващите и обвинението. Това ще им отнеме възможността да „избират“ по кои случаи да работят и по кои не.
- Въведената система за случайно разпределение на делата
- Въвеждането на методология за оценка на риска като се преценят определени типове поведения, които създават съмнения, без да представляват преки доказателства за корупционно поведение. Налице са индикатори в процеса на работа - вземането на различно решение по еднотипни казуси, различна оценка на фактите, за да се аргументира определено решение в полза на определено лице, много бързо или много бавно произнасяне по дадено дело и др. В някои европейски държави за

преодоляване на този проблем и осигуряване на предвидимост в произнасянията в прокуратурите са въведени наръчници за работа по най-разпространените и многобройни видове престъпления, с цел уеднаквяване на практиката. Това от една страна подобрява прозрачността и намалява незаконосъобразния субективизъм, а от друга служи като щит за прокурорите от нерегламентирано вмешателство в работата от административния им ръководител или от по-горестоящ магистрат.

- Ротацията на магистратите, подобно на мандатността, е типичен пример за превенция на корупцията. За съжаление нашият законодател не възприе тази разпространена в някои европейски държави практика на движение между съдиите и прокурорите, а напротив с последните изменения в ЗСВ се затвърди нежеланието му за облекчено движение на кадрите вътре в съдебната система и се затвърди капсулирането на всяка една магистратска общност.

6. Какво е мнението ви за това бюджетът на съдебната власт да се изготвя на принципа на програмното бюджетиране?

- Категорично положително. Разработила съм го в концепцията при темата: Управление на финансовия ресурс на системата. Бюджетиране. Определяне на цената на труда в съдебната власт.

7. Тази година се навършват 25 г. от приемане на ЕКЗПЧ в България. Ако бъдете избран за член на ВСС, какво ще направите по организация за повишаване знанията и квалификацията на магистратите, в частност на прокурорите и следователите относно познаването на практиката на Европейския съд по правата на човека?

- В ПРБ беше извършен анализ на практиката в Европейския съд за правата на човека и групиране на нарушенията на ЕКЗПЧ, при допускането на които се стига до осъдителни за България решения. В календара на Прокуратурата за вътрешноведомствени обучения беше включена тема: „Ефективно разследване - практика на ЕСПЧ и анализ на ПРБ”. Лично взех участие в такъв модул на обучение и намирам начина, по който беше компилиран обучителния екип - двама академични специалисти по темата и един практик от ВКП, за абсолютно удачен и полезен. Ако стана член на ВСС бих препоръчала да продължат и се развият обученията по тази тема, като обхванат всички магистрати.